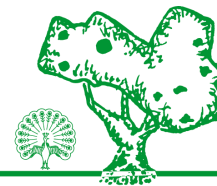

NIEUWSBRIEF

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

September 2020, jaargang 16, nr.2

Van het bestuur

Toch nog iets dat in deze vreemde tijden gebleven is. De nieuwsbrief van het NMP. Veel is er niet doorgedaan. Bij ons de OpenDeuren. We vinden het niet verantwoord om in de toch kleine ruimten een bijeenkomst te organiseren. We wachten af hoe de mogelijkheden in 2021 zullen zijn. Verder zijn we digitaal actief geweest. In samenwerking met wijkvereniging Ermelo-West zijn twee videopresentaties verzorgd. De reacties waren positief en in geval van nood is het een aardig alternatief. Het haalt het echter niet bij een fysieke bijeenkomst met interactie. Ook met de gemeente is er een videovergadering over klimaatadaptatie geweest. Elders in de nieuwsbrief is er meer over te lezen.

Het biodiversiteitweekend van de KNNV 15, 16 en 17 mei, waar ook het NMP nauw bij betrokken was, is ook niet doorgedaan. Er is wel een prachtig draaiboek ontstaan en we hopen dit volgend jaar te kunnen inzetten. De landelijke KNNV organiseert een 'Weekend van de Veldbiologie'. De afdeling Noordwest-Veluwe doet daaraan mee en verzorgt samen met het NMP een activiteit in de Natuurtuin De Zandkamp: 2, 3 en 4 oktober. Op de website kunt u daar meer over lezen.

Aan gezamenlijke activiteiten in de 'Week van de Duurzaamheid' wordt door de gemeente, Veluwe Duurzaam, Het Pakhuis, KNNV en het NMP gewerkt.

18 september is de jaarlijkse actie 'Ermelo Schoon'. Op onze website kunt u daar meer over lezen.

De Nacht van de Nacht op zaterdag 24 oktober 2020, waar het NMP een bijdrage aan levert, gaat in een speciaal aangepaste vorm wel door. Door het van tevoren aanmelden en het werken in twee blokken van maximaal 40 mensen die in groepjes van maximaal 10 personen activiteiten kunnen bijwonen hopen we deze avond verantwoord in te gaan vullen. Eerst aanmelden via de website van Stichting Schapedrift is verplicht: www.schapedrift.nl. Op deze website vindt u de laatste informatie. Mochten de maatregelen vanuit de regering aanleiding geven tot het afgelasten dan kunt u dat lezen op hun website, op onze website en in de media.

Uit de Regionale Energie Strategie (RES) zijn in de regio Noord-Veluwe drie varianten gekomen. Op pagina 2 kunt u hier meer over lezen. U kunt uw mening geven over welk plan uw voorkeur heeft. Ga naar energienoordveluwe.nl. Pluspuntje is dat Ermelo als middenmoter scoort in de Duurzaamheidsindex van Nederland. Het kan natuurlijk beter, daar gaan we voor.

Het belangrijkste voor nu is: blijf gezond en probeer zoveel als mogelijk van de buitenlucht te blijven genieten!

Door de coronacrisis gaan alle activiteiten van het NMP voorlopig niet door.

Wel het werken in de natuurtuin De Zandkamp

maandags 13.30 - 16.00 uur
vrijdags 9.30 - 12.00 uur

Belangstelling? Bel 0341 554126 of info@nmpermelo.nl

Nieuwe versie Romeins Marskampwandelroute

Op dinsdag 7 juli 2020 ontving regioarcheoloog Maarten Wispelwey het eerste exemplaar van de vernieuwde versie van het **Romeins Marskampwandelrouteboekje** dat het Romeins Marskamp op de Ermelosche Heide als hoofddoel heeft. Het boekje maakt onderdeel uit van de succesvolle serie wandelrouteboekjes in en rond de gemeente Ermelo.

Wat er zich exact heeft afgespeeld op de Ermelosche Heide rond het jaar 170 na Chr. is niet helemaal meer na te gaan. Wel is duidelijk dat Romeinse legionairs een kamp voor een paar nachten hebben gemaakt. Ze groeven een greppel en wierpen een aarden wal op om veilig de nacht te kunnen doorbrengen. De wal is nog steeds zichtbaar.

Naast informatie over de Romeinen en het marskamp is in het boekje ook de rijke flora en fauna en de cultuurhistorie op de Ermelosche Heide beschreven. Zo leest men over eikenstrubben, de hazelworm en veldleeuwerik, grafheuvels en een venetjie. Het 52 pagina's tellende routeboekje is in kleur vormgegeven en rijk voorzien van illustraties en achtergrondinformatie zodat het ook als naslagwerkje kan worden gebruikt. De regioarcheoloog Maarten Wispelwey verzorgde het voorwoord voor het boekje, hij geeft aan hoe uniek het Romeins Marskamp is binnen de gemeentegrenzen van Ermelo.

De totale wandelroute is ruim 6 kilometer lang en start bij de schaapskooi en het Bezoekerscentrum Ermelosche Heide aan de Postweg. De route wordt gemarkeerd met paaltjes, deze paaltjes zijn aan de bovenzijde toepasselijk voorzien met de afbeelding van een Romein. Het is mogelijk een verkorte route met een lengte van circa 4 kilometer te nemen. Het routeboekje is o.a. te koop bij het Bezoekerscentrum Ermelosche Heide.

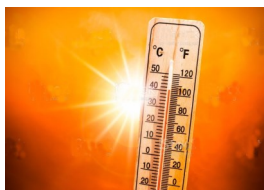
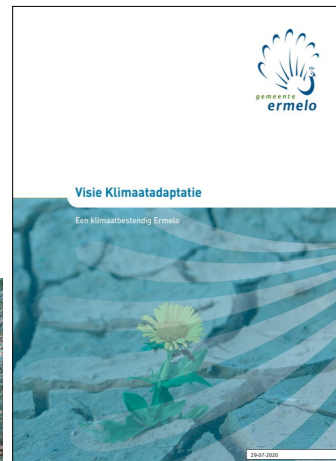
Klimaatadaptatie

De gemeente werkt aan een visiedocument dat moet leiden tot een uitvoeringsplan. In een videomeeting konden diverse organisaties een inbreng leveren. Uitgangspunt: Het klimaat verandert als gevolg van de opwarming van de aarde. Ermelo krijgt, net als de rest van Nederland, daardoor te maken met andere weersomstandigheden. Hoe en wat is nog vrij onzeker, maar er wordt van uitgegaan dat er extremere regenbuien, perioden van langdurige droogte en hogere temperaturen zullen gaan komen. De hoofddoelstelling van de gemeente Ermelo: ‘ Een klimaatbestendige leefomgeving waarbij we ons voorbereiden op de verandering van het klimaat op korte (2020) en lange termijn (2050).’

De doelstelling wordt vertaald naar een drietal thema's: Wateroverlast, Hittestress en Droogte.

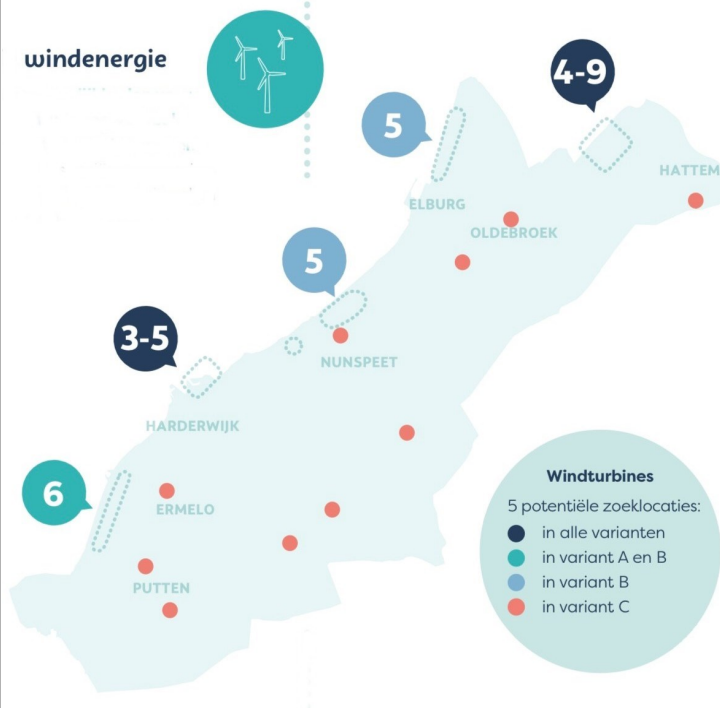
Van elk thema worden de risico's omschreven en daarnaast aangegeven welke kansen dat biedt. Sommige kansen zullen in meerdere thema's terugkeren. Een voorbeeld waar het NMP voor gaat is de kans 'vergroening van de bebouwde kom'. Door meer bomen in het dorp te hebben kan men de hittestress verlagen. Verstening geeft veel opwarming, maar is tevens een probleem bij wateroverlast. Door aanleg van groene wadi's kan men werken aan alle thema's. Een wadi kan gebruikt worden om het water ter plekke te laten inzakken waardoor ook verdroging tegengegaan kan worden.

Een groot probleem bij de verdroging zijn de naaldbossen. Uit onderzoek blijkt dat naaldbossen per hectare veel meer water verdampen dan loofbossen en heidevelden. Veel deskundigen zien daarin ook de oorzaak van de verdroging van de Veluwe. Maar ook de burger kan zijn steentje bijdragen. Of liever gezegd wegdragen. Momenteel is de verstening van tuinen een ware rage. Deze verstening draagt bij aan de hittestress, verdroging en wateroverlast. De gemeente is daartoe ook een campagne gestart onder de naam: Actie steenbreek: tegel eruit, plantje erin. Regenwater in je eigen tuin laten zakken om straatoverstromingen te beperken en te kunnen ontspannen in je eigen koele, groene tuin.

Regionale Energie Strategie (RES)

Nederland is opgedeeld in 30 regio's. Ermelo is ingedeeld in regio Noord-Veluwe, samen met Putten, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Elburg en Hattem. Na een aantal bijeenkomsten, waarbij plaatselijke organisaties betrokken zijn geweest, zijn er drie varianten beschreven om tot een duurzame elektriciteitsproductie van 0,5 TWh in 2030 te komen. Dit moet gaan gebeuren met zo'n 20 windturbines in 5 zoekgebieden (o.a. langs de A28), 100 hectare zonnepanelen op daken en zo'n 180 hectare aan zonnenvelden. Momenteel kunnen burgers in de regio op de drie varianten reageren via energienoordveluwe.nl. De inbreng wordt gebruikt om verder te werken naar een realistische definitieve RES in juni 2021. Het doel is om in 2050 de energie geheel duurzaam op te wekken. In de plannen wordt aangegeven dat men rekening houdt met de mooie en beschermende natuurgebieden die in deze regio zijn en dat men zoveel mogelijk aansluit bij andere opgaven in het gebied, zoals de landbouwtransitie. Bijvoorbeeld: Bij bedrijfsbeëindiging een schuur omvormen tot een zonnenveld. Gezien de hoge natuurwaarde in de regio zal het nog een heel gepuzzel worden om windmolens en zonnenvelden verantwoord gepast in het landschap te krijgen.

Nationaal Programma RES Regionale Energie Strategie

Bekijk de website

www.nmpermelo.nl

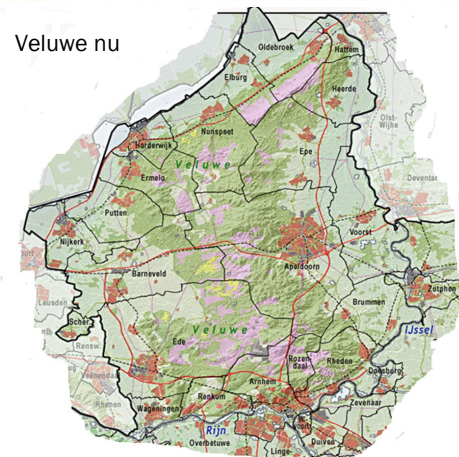
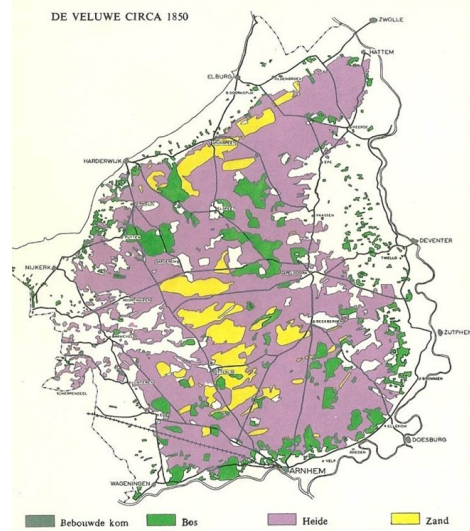
Op 28 maart 2015 hadden we een OpenDeur presentatie met als thema 'Water op de Veluwe'. De aandacht ging vooral uit naar de waterlopen binnen de gemeente Ermelo. De Horstse Beek, Groevenbeek, Volenbeek en de Leuvenumse Beek (Hierdense beek). Sommige beken voerden toen al weinig water, maar dat de beken een groot deel van het jaar droog zouden komen te staan kon niemand bevroeden. Zelfs in een 'normale' zomer als 2020 met regelmatig neerslag, een kletsnat februari gaf in mei al droge sloten en beken te zien. En toen moest de hittegolf in augustus nog komen. Na de twee extreem droge perioden in 2018 en 2019 werden de eerste geluiden over de te lage grondwaterstanden hoorbaar. Steeds duidelijker werd het dat het water geen kans krijgt om in de grond weg te zakken. Bij regenval moet het water zo snel mogelijk afgevoerd worden om overlast te voorkomen. Ook moet het grondwaterpeil omlaag gebracht worden om woningbouw in de kwelwaterzone te realiseren en om agrariërs de mogelijkheid te bieden om vroeg in het jaar met zwaar materieel het land op te kunnen gaan. In de jaren 90 van de vorige eeuw liep men in de weilanden die nu bebouwd zijn met de wijk Drielanden in Harderwijk, nog met laarzen aan te soppen. De nieuwbouw is gerealiseerd in de kwelzone en het grondwaterpeil is daartoe verlaagd. Een mogelijke oorzaak van het droogvallen van de sloten en beken is de onttrekking van grondwater. Niet alleen voor drinkwater wordt door Vitens water uit de grond gehaald, maar ook veel bedrijven blijken grondwater op te pompen. Het dan vervuilde water wordt dan afgevoerd via het riool en kan niet terug de grond in. Deze problematiek kwam aan het licht bij de aanvraag uitbreiding van de wateroppompmogelijkheid bij Bosbad Putten. De sprengen van de Groevenbeek voeren de laatste jaren al bijna geen water meer. Ook na het laatste beekherstellingsproject. De Stichting voor Natuur- en Milieubescherming Putten kaartte de link tussen grondwateronttrekking door het Bosbad en het droogvallen van de sprengen aan. Het Bosbad onttrekt nu jaarlijks 30 miljoen liter grondwater. Er zijn aanvragen voor een uitbreiding van 8 miljoen liter voor extra spoelwater en 22 miljoen liter voor de wildwaterbaan. Deze laatste aanvraag is niet officieel ingediend, maar de wildwaterbaan is al wel gerealiseerd. Momenteel worden er door het Waterschap metingen gedaan. Het viel op dat toen door de coronacrisis het Bosbad dicht was de sprengen wel water bevatten. Toeval?

Volgens wethouder Koekoek in de Stentor van 29 februari 2020 zijn er in Putten 8 grootverbruikers van grondwater die samen jaarlijks 800.000 kuub (= 800.000.000 miljoen liter) water onttrekken. Bij navraag over de situatie in Ermelo wist niemand bedrijven en getallen te noemen. De gemeente heeft er geen zeggenschap over en wijst door naar het Waterschap Vallei-Veluwe.

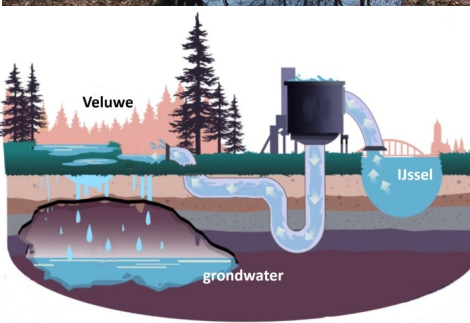
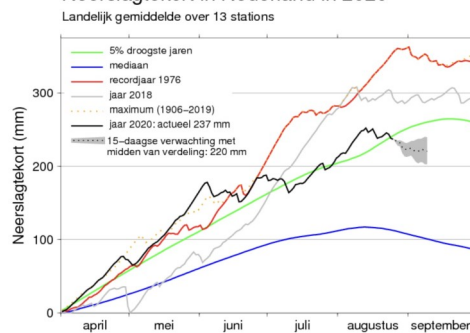
Het Waterschap geeft aan dat de wateronttrekking slechts een fractie is van de grondwatervoorraad. Alleen als ondiep en dicht bij een beek wordt onttrokken kan er effect zijn. Het Waterschap probeert wel door metingen het effect van wateronttrekking goed in beeld te krijgen. Meten is weten. Verder zitten ze meer op de lijn dat de aanleg van de Flevopolder voor significante daling zorgt en het feit dat er nu al voor het 3^e jaar op rij een groot neerslagtekort is. Ook de omvorming van heidevelden naar naaldbossen heeft een zeer grote impact. Uit allerlei onderzoeken blijkt dat bosvorming een grote invloed heeft op de grondwateraanvulling. Maar ook hier zijn meningen van deskundigen verdeeld. Hydroloog Spieksma bijvoorbeeld is duidelijk van mening dat de agrarische sector en de (drink) waterwinningen de belangrijkste veroorzakers van de verdroging zijn. Zo wordt ook zeer verschillend gedacht over het plan om water uit de IJssel in de Veluwe te pompen om zo het tekort aan te vullen. Jos Peters (Management Consultant Water Supply) is daar groot voorvechter van (Stentor 22-08-2020). Ecoloog Herman van Dam wijst het juist af omdat het om gebiedsvreemd water gaat. Hij pleit meer voor het zuiveren van onder meer IJsselwater en dat in te zetten voor o.a. drinkwater. Hij ziet het omvormen van naaldbossen tot loofbossen als een grote bijdrage voor de aanvulling van het grondwater. Regenwater moet weer grondwater in de Veluwe worden.

Het is duidelijk dat er zeer verschillend door deskundigen naar het probleem gekeken wordt. Een ieder is wel over eens dat het lage grondwaterpeil aandacht vraagt en dat verstening van het landschap ongewenst is, maar verder..... zoveel hoofden zoveel meningen.

Er zal nog wel veel water door de Rijn en IJssel langs de Veluwe gaan.....

Neerslagtekort in Nederland in 2020

word donateur van de Stichting NMP minimaal € 15,00 per jaar

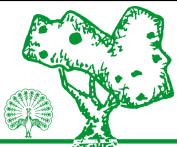
Wat zullen veel mensen blij zijn met de natuurtuin. Door de corona-virus-crisis waren veel mensen aan huis gebonden. Moesten/konden thuis werken. En om even te ontspannen een ommetje maken door de natuurtuin. Op loopafstand voor Ermelo-West. We hebben dat gemerkt. Wanneer je ook in de tuin kwam, je was er bijna nooit alleen. Ook in de avonduren kwamen mensen even de tuin aandoen. Het is echter wel een vreemde zomer geweest. Na een kletsnat voorjaar volgde er een drogere periode van half maart tot eind mei. In juni was volgens de weermannen/vrouwen er een typisch Nederlandse zomer. Droge perioden afgewisseld met regen. Juni, precies wat we wensten. Toen kwam de iets te droge juli gevolgd door de hittegolf in augustus. Al met al behoort deze zomer toch weer bij de 5% met een groot neerslagtekort. Dat is wel weer jammer. De tuin verdroogde in een rap tempo en veel planten maakten al vroeg zaad. Opvallend dit jaar was het bedroevend lage aantal vlinders. Zowel in aantal als in soorten. Bijen, hommels en andere insecten waren wel goed vertegenwoordigd.

Na het droogvallen in de jaren 2018 en 2019 bleef het water lang op peil. Maar in juli zakte het toch. Wel opmerkelijk laat waarbij de sloten in het westelijk buitengebied al in mei droog begonnen te vallen. Droogte op de Veluwe heeft nu veel aandacht van de Waterschappen, hydrologen en ecologen. Over de oorzaak van het lage grondwaterpeil zijn de meningen erg verdeeld. Neerslagtekort is wel algemeen geaccepteerd, maar over andere oorzaken zoals grondwaterwinning wordt zeer verschillend gedacht.

De vijver dreigde helemaal dicht te groeien met riet. In waadpakken en met een kano zijn we de vijver ingegaan en hebben heel veel riet verwijderd.

In de tuin hebben we een natte hoek gemaakt. Door in de grond een niet-waterdoorlatend folie aan te leggen proberen we een plek te krijgen waar regenwater (wat langer) in blijft staan. Eens kijken welke invloed dat heeft op de plantengroei.

Doordat de planten vrij snel zijn uitgebloeid en een aantal planten zijn gaan overheersen zijn we begonnen met het verwijderen van o.a. bijvoet, melde en (deels) grijskruid. Op de grond komen een groot aantal planten voor volgend jaar al weer te voorschijn en wie weet gaat een mooie herfst ook nog voor verrassingen zorgen.

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

Contactgegevens:

Gert Schuurman
Zwaluwstraat 47
3853 CB Ermelo
Tel.: 0341 55 41 26
Website:

www.nmpermelo.nl
E-mail: info@nmpermelo.nl
Twitter: @nmpermelo
IBAN: NL 76 RABO
0397756402

Heeft u een Biocom die buiten gebruik is of wilt u graag een Biocom hebben?

Voor nadere informatie en contact:
info@nmpermelo.nl of
telefoon (0341) 560682 of 557424

Werkgroep Thuiscomposteren
troubleshooters voor composteren
en makelaars cv (compostvaten)
De werkgroep zoekt versterking.

Advies energiebesparing of zonnepanelen.
Geheel vrijblijvend en niet gebonden:

Piet de Zwarte
Lid van de werkgroep Duurzaamheid
pdezwart@xs4all.nl
telefoon 06 30 08 82 05

Stap voor stap naar een betere wereld...

Weinig kilometers
op de eettafel

Koop lokaal
Beter voor het milieu
Beter voor ons allemaal

OPROEP

De Stichting zoekt vrijwilligers die willen meehelpen in de buitenlessen van onze projecten.
Belangstelling? info@nmpermelo.nl of tel. (0341) 554126